

KAIP DIRBTI SU VADOVĖLIU?

Vadovėlyje rasi daug įdomių užduočių, kurias atlikdamas mokysiesi kalbėti, klausytis, skaityti ir rašyti. Kad vadovėliu naudotis būtų smagu ir paprasta, susipažink, kas, kaip ir kodėl jame pateikiama.

SODINAME AR SĖJAME MIŠKĄ?

Kas apsilankė pas antrokus? Kodėl?

Klausydamasis įrašo pasistenk suprasti, kas ir ką sako. Kad geriau suprastum, įrašo gali klausytis keletą kartų.

- Ką kalbino žurnalistas? Kodėl?
- Ko žurnalistas klausė antrojų?
- Kodėl vaikai dalyvavo miško sodinimo talkoje?
- Kokius medžius jie sodino?
- Ar pritari vaikų mintims? Kodėl?

Kreip tu atsakytum į žurnalisto klausimą: „odėl miškus reikia sodinti ir prižiūrėti?“

46

Klausimai, į kuriuos atsakydami aiškintės garso įrašą.

Iliustracijos padės atlikti užduotis.

Skyreliai „Įsidėmėk!“ padės vis geriau pažinti lietuvių kalbą.

Pamokos tema – svarbiausias pamokos klausimas. Jo atsakymą sužinosi atlikęs visas pamokos užduotis.

Klausimas, kurio atsakymas paaiškės išklausius įrašą.

Patarimai, kaip klausytis įrašo.

KAS YRA BALSIAI, O KAS – PRIEBALSIAI?

Kokius garsus taria vaikai?

• Išstark garsus, kuriuos taria vaikai. Patyrinėk, kuo skiriasi tų garsų tarimas.

Įsidėmėk!

Garsai, kuriuos tariant oras laisvai, be kliūčių, eina pro atvirą burną, vadinami **balsiais**. Balsiai žymimi raidėmis: **a, q, e, g, e, i, j, y, a, u, y, ū**. Šios raidės vadinamos **balsėmis**.

Garsai, kuriuos tariant oras pro burną eina ne laisvai, o susiduria su kliūtimis – liežuviu, lūpomis ar dantimis, – vadinami **priebalsiais**. Priebalsiai žymimi raidėmis: **b, c, č, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, š, t, v, z, ž**. Šios raidės vadinamos **priebalsėmis**.

Kas nupiešta? Taisyklingai išstark žaislų pavadinimus.
 Išvardyk žodžių garsus. Kurie iš jų yra balsiai, kurie – priebalsiai?

20

Patarimai, kaip skaityti tekstą, kad jį būtų lengviau suprasti.

Klausimai, kurie padės tekstą suprasti.

KUO TURIME PASIRŪPINTI?

Skaitydamas tekstą išsiaiškink, kas yra jo veikėjai, kur ir kada vyksta veiksmas. Tai padės tekstą suprasti.

Kas padėjo šuniukui rasti namus?
Ramunė Savickytė

Kieno šuniukas?

Po pamokų pamačiau prie vartų šunytį, jis buvo šlapias ir gailiai cypė.
– Kieno šuniukas? – klausinėjau visų. Bet jis buvo niekieno.
Man pasirodė, kad jis alkanas, turėjau kuprinėje pusę sumuštinio. Ak, kaip godžiai jis ėdė!
– Tavo šuo? – paklausė pro šalį eidamas Andrius.
– Ne, pasiklydęs.
– Pamestinukas...
– Gal nori pasiimti?
– Kam man toks, aš turiu didelį ir gražų šunį.
– Jis tik sušalęs ir šlapias.
– Tai pati ir pasiimk, jei taip gaili.
Man suskauto širdį. Ėjau priglaudusi drebantį padarėlį ir taip norėjosi verkti.
Staiga šalia sustojo automobilis. Atsisukau – mūsų mokytoja.
– Nešiesi namo? – paklausė pravėrusi dureles.
– Nežinau... Man neleidžia laikyti šuniuko.
– Duok man, aš kaip tik neturiu šuns. Aš jį išmaudysiu ir pašersiu pasakė švelniu balsu, paėmė šuniuką ir nuvažiavo.

54

Užduotys, kurias atlikdamas sužinosi ne tik naujų žodžių, posakių, bet ir mokysiesi tinkamai juos vartoti.

- Kada ir kur mergaitė rado šuniuką?
- Su kuo ji kalbėjosi apie šuniuką?
- Kaip baigėsi mergaitės pokalbis su Andriumi? O kuo baigėsi susitikimas su mokytoja?

- **Perskaityk pabrauktus teksto žodžius.** Kuris veikėjas jais apibūdinamas?
- **Kurie žodžiai apibūdina mergaitę? Kodėl taip manai?** Paaškind remdamasis tekstu.

rūpestinga   jautri   darbšti   linksma   geraširdė

- **Kas pavaizduota paveikslėlyje?**
- **Kodėl pasikeitė šuniukas? Kada tai nutiko?**
- **Kaip pasikeitė šuniukas?** Apibūdink jį vartodamas pateikiamus žodžius ir savų žodžių.

linksmas

sotus

švarus

Apsakymas – tai trumpas autoriaus išgalvotas, bet tikroviškas kūrinys. Jame pasakojama apie vieną veikėjo gyvenimo įvykį.

Kodėl tekstą „Kieno šuniukas?“ galima laikyti apsakymu? Patyrinėk ir paaiškink.

Kas pavyko? Ko reikia pasimokyti? Atsiversk 45 puslapį.

55

Užduotys, skatinančios įsivertinti, ko išmokai, o ko dar reikia pasimokyti.

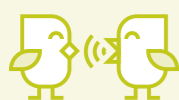
TURINYS

MINTIS REIŠKIU IR UŽRAŠAU SAKINIAIS	/ 6
KOKIAS KNYGAS PERSKAIČIAU VASARĄ?	/ 8
KAS PARAŠYTA KNYGOS VIRŠELYJE?	/ 10
KAS YRA KNYGŲ NAMELIAI?	/ 12
KĄ ĮDOMAUS PATYRIAU VASARĄ?	/ 14
KĄ GALIMA PAMATYTI IŠ ŠVYTURIO?	/ 16
KUO ŠVYTURYS IR KNYGA YRA PANAŠŪS?	/ 18
KAS YRA BALSIAI, O KAS – PRIEBALSIAI?	/ 20
KAIP VAIKAI VADINA SAVO ŽAISLUS?	/ 22
KOKIA MANO ŽAISLO ISTORIJA?	/ 24
KAS GALI BŪTI VAIKŲ ŽAISLAI?	/ 26
KOKIE GARSAI ŽYMIMI RAIDĖMIS <i>u</i> IR <i>ū</i> , <i>i</i> IR <i>y</i> ?	/ 28
KAIP PRASIDEDA DRAUGYSTĖ?	/ 30
KAIP PRISTATYTI SAVO DRAUGĄ?	/ 32
AR ŽAISDAMI MOKOMĖS KALBOS?	/ 34
KAS KAM RAŠĖ ŽINUTES? KODĖL?	/ 36
KAIP PARAŠYTI ŽINUTĘ DRAUGUI?	/ 38
KO IŠMOKAU?	/ 40
MOKAUSI APIBŪDINTI IR APRAŠYTI	/ 44
SODINAME AR SĖJAME MIŠKĄ?	/ 46
KAS GYVENA GAMTOJE?	/ 48
KAS YRA PASAKOS VEIKĖJAI? KOKIE JIE?	/ 50

KAIP UŽRAŠYTI TRUMPAI IR ILGAI TARIAMUS <i>e</i> IR <i>a</i> BALSIOUS?	/ 52
KUO TURIME PASIRŪPINTI?	/ 54
KOKIE GYVŪNAI VADINAMI AUGINTINIAIS?	/ 56
KOKS KATINĖLIS?	/ 58
KAIP RAŠYTI ATRENKAMĄJĮ ŽODŽIŲ DIKTANTĄ?	/ 60
KĄ VAIKAI PASAKOJO APIE GYVŪNUS?	/ 62
KAIP APRAŠYTI GYVŪNĄ?	/ 64
KO IŠMOKAU?	/ 66
MOKAUSI PASAKOTI IR ATPASAKOTI TEKSTUS	/ 70
KĄ SAUGO NUOTRAUKOS?	/ 72
KOKIAS VIETAS PRIMENA NUOTRAUKOS? KUR?	/ 74
APIE KOKĮ ĮVYKĮ PASAKOJAMA TEKSTE?	/ 76
KĄ SUPRATAU PERSKAITĖS TEKSTĄ „KAIP AŠ TAPAU FOTOGRAFU“?	/ 78
KAS YRA ATPASAKOJIMAS? KAIP JIS RAŠOMAS?	/ 80
KĄ MENA DAIKTAI?	/ 82
KOKIŲ DAIKTŲ TURIME NAMIE? KA?	/ 84
KOKIŲ ISTORIJŲ GALĖTŲ PAPASAKOTI SENI DAIKTAI?	/ 86
KĄ SUPRATAU PERSKAITĖS TEKSTĄ „LĖLĖS ISTORIJA“?	/ 88
AR MOKU RAŠYTI ATPASAKOJIMĄ?	/ 90
KUR SAUGOMI PRAEITĮ MENANTYS DAIKTAI?	/ 92
KAIP RAŠYTI ĮSPĖJAMĄJĮ DIKTANTĄ? KA? Į KA? KUR?	/ 94
KO IŠMOKAU?	/ 96

MINTIS REIŠKIU IR UŽRAŠAU SAKINIAIS

Aptarkite, ką sužinosite, ką suprasite, ko išmoksite.

Aiškinsitės:

- kuo yra panašūs knyga ir švyturys,
- kas gali būti vaikų žaislai,
- nuo ko prasideda draugystė,
- kas yra balsiai ir priebalsiai.

Mokysiesi išgirsti ir suprasti, ką vaikai pasakoja apie perskaitytas knygas, savo žaislus ir draugus.

Pasakosi apie tai ir pats.

Mokysiesi skaityti ir suprasti tekstus apie švyturį, knygų namelius, žaislus ir draugystę.

Rašysi raides, žodžius ir sakinius.

Mokysiesi rašyti žodžius su trumpaisiais ir ilgaisiais balsiais.

Parašysi žinutę draugui.

Su klasės draugais ir mokytoju **tyrinėdamas, aiškindamasis atrasi** daug naujų, įdomių dalykų.

Skaitysi šių knygų ištraukas.

Būtų puiku, kad šias knygas perskaitytum nuo pradžios iki galo!
Gali skaityti kartu su artimais žmonėmis.

- Ką sužinojai, supratai, ko išmokai?
- Kas buvo įdomu ir netikėta?
- Ką išsiaiškinau ir atradau?
- Dėl ko džiaugiesi, esi patenkintas arba liūdi, abejoji?
- Kas pavyko geriausiai, o ko dar reikia pasimokyti?

KAS YRA KNYGŲ NAMELIAI?

Pirmiausia perskaityk pasakojimo pavadinimą, apžiūrėk nuotraukas. Tai padės nuspėti, apie ką šis pasakojimas.

Kas atneša knygų į knygų namelius?

Knygų namelis Vilniuje

Bibliotekėlė po atviru dangumi

Bibliotekėlės po atviru dangumi – tai maži atskiri knygų nameliai. Dauguma jų yra panašūs į lesyklėles arba pasakų namelius. Mėgstamomis knygomis šiose bibliotekėlėse dalijasi patys skaitytojai. Tuo jos skiriasi nuo įprastų bibliotekų.

Į knygų namelį galima atnešti ir iš jo pasiimti įvairių knygų. Knygų namelių Lietuvoje atsiranda vis daugiau.

Minint Pasaulinę švyturių dieną Nidoje, Kuršių marių pakrantėje, atidaryta dar viena tokia bibliotekėlė – švyturio pavidalo knygų namelis.

Knygų namelis Nidoje

Knygų namelis Druskininkuose

- Kas yra knygų nameliai?
- Į ką knygų nameliai yra panašūs?

Ar rašoma apie tai tekste?

Atsakyk parodydamas atitinkamą ženklą.
Atsakymą paaiškink. Remkis tekstu.

taip

ne

- ◆ Knygų namelis – tai neįprasta biblioteka.
- ◆ Skaitytojai iš knygų namelio knygų tik pasiima.
- ◆ Nidos knygų namelis yra panašus į švyturį.
- ◆ Knygų namelių yra tik Vilniuje ir Kaune.

• **Užbaik sakinius.**

Knygų nameliai – tai bibliotekėlės po ...

Dauguma knygų namelių yra panašūs į ...

Knygų nameliuose knygomis dalijasi patys ...

Minint Pasaulinę švyturių dieną Nidoje atidaryta ...

• **Apie ką šis tekstas – apie tikrovę ar apie išgalvotus dalykus? Kodėl taip manai?**

Bibliotekėlė po atviru dangumi.

Ką reiškia pasakymas „po atviru dangumi“?

- **Kuo knygų namelio bibliotekėlė skiriasi nuo įprastos bibliotekos?**
- **Ar netoli tavo namų yra knygų namelis? Įrodyk draugams, kad tokios bibliotekėlės yra labai naudingos.**
- **Pasitarę su mokytoju, klasėje arba mokykloje įrenkite knygų namelį.**

Kas pavyko? Ko reikia pasimokyti? Atsiversk 7 puslapį.